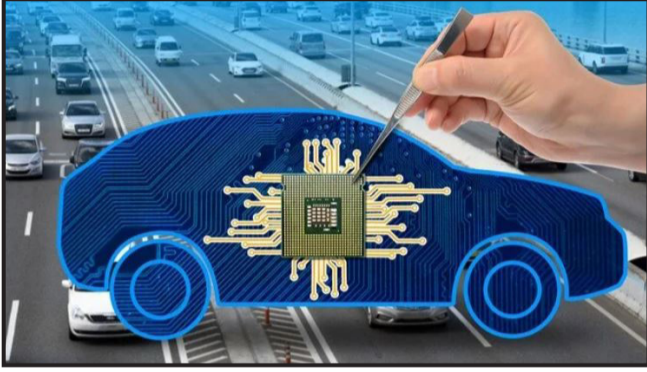

Okumak istediğiniz haberin başlığına tıklayınız.

Elektronik Çipinde Bolluk, Otomotiv Çipinde Kıtlık: Düşen Talep Krizi Yavaşlattı

Zayıflayan tüketim talebi elektronikte yaşanan çip krizini hafifletirken, elektrikli araçlara geçiş nedeniyle hızla dönüşen otomotiv endüstrisine yönelik çip ihtiyacı ise artmaya devam ediyor. Bu nedenle Arm gibi çip tasarımcıları büyüme için otomotivi seçerken, elektronik çip üreticileri ise karlarında sert düşüşler kaydediyor.

En Popüler Programlama Dilleri Belli Oldu! Zirve Yine Değişmedi

Programlama dillerinin popülerliğini araştırarak Tiobe, 2022 yılında öne çıkan dilleri paylaştı. 2022 yılında popülerliği en çok artan C++ olsa da liderlik koltuğu yine değişmedi. TIOBE programlama topluluğu endeksi Google, MSN, Yahoo, Baidu, Wikipedia ve YouTube'ta yapılan aramaları inceleyerek en popüler programlama dillerini ortaya koyuyor. Tiobe Dil Popülerliği Endeksi'ne göre yılın popülerliği en çok artan dili C++ oldu.

3 Saatte Yazdı! 'Yapay Zekâ'dan Ders Kitabı

Ödev yapan, makale hatta tez yazarların yardımına koşan ChatGPT isimli yapay zekâ, şimdi de ders kitabı yazdı. Yapay zekânın 3 saatte yazdığı 'Java ile Programlama' isimli 62 sayfalık ders kitabını yayına hazırlamak 2 hafta sürdü.

GAZİ Üniversitesi'nde yapay zekâ alanında yüksek lisansını tamamladıktan sonra aynı üniversitede blokzincir teknolojileri üzerine doktora yapmaya başlayan Buğra Ayan, geçtiğimiz yıl ocak ayında Web3 Teknolojileri Derneği'ni kurdu. Derneğin amacı nitelikli insan gücünün yetişmesi için eğitim faaliyetleri oluşturmak. Bir yıl boyunca birçok farklı etkinliğin yanı sıra blokzincir alanında 5 farklı kitabın dernek tarafından oluşturulduğunu açıklayan Ayan, teknolojinin ne kadar güçlü olduğunu göstermek için son kitaplarını bir yapay zekâyı yazdırdıklarını söyledi. Kitap, Ayan'ın yapay zekâyı yönelttiği soruların sonucunda ortaya çıktı.

Bilim İnsanları Uyardı: Teknolojik Gerileme Yaşanıyor

Bilim insanları teknolojik gelişmelerin gerilediğini ifade etti. Gerilemenin nedeni ise şu an için bilinmiyor. Bilim insanları, bilimsel yıkıcılığın ve teknolojik buluşların hızında büyük bir düşüş yaşandığını söyledi. Yazılan son makalede, bilimsel ve teknolojik bilginin görünüşe göre yeni yıkıcı bulgu ve buluşlara katkı sağlamadığı uyarısı yapıldı.

Dünya 6G Teknolojisine Geçiyor! Şimdi Bizleri Neler Bekliyor?

6G'ye doğru atılmış adımlara dev bir tanesi daha eklendi: Yeni nesil telekomünikasyon cihazları, en uzun terahertz çalışması ışığında düşünülen daha erken gelebilir. Araştırmacılar, gelecek nesil mobil sistem standartları olan ve halen gelişmekte olan 6G için beklenen aralık olan alt-terahertz frekanslarını kullanarak 2 kilometre (1,2 mil) boyunca bilgi göndermeyi başardılar. Bu çalışma, bu dalga boylarında şimdiye kadar elde edilen en uzun iletim olurken, saniyede 2 gigabitten fazla bilgi iletilmesini sağlıyor. Çalışma, son derece iyi sonuçlara imza atarken, 5G ağlarından 100 kat daha iyi frekanslara ve bant genişliklerine ulaştı.

Türk Bilim İnsanının Büyük Başarısı! Keşfettiği Hastalığa Kendi Soyadını Verdi

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Bölümü Tıbbi Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Osman Demirhan'ın, gende bulunan bir mutasyonun, iskelet sistemi hasarlarına ve cinsel organ düzensizliklerine neden olduğuyla ilgili keşfi ödülle layık görüldü.

Prof. Dr. Osman Demirhan, İma-

moğlu ilçesinde akraba evliliği gerçekleştiren bir ailenin çocuğunda ekip arkadaşları ile birlikte çalışma yaptıklarını belirtti. Ekip halinde önemli bir çalışma yürütüklerini aktaran Demirhan, şu değerlendirmede bulundu:

“Bu hastalık türü doğumsal iskelet düzensizlikleri olarak ifade edilen çok seyrek bulunan bir hastalık. Yaptığımız çalışmada hastamızın anne ve babasının da bu gen bakımından taşıyıcı olduğu ortaya çıktı. Kemik, kırıldak gelişimini sağlayan hücre üzerindeki reseptör proteinlerini sentezleyen bir gen bulduk. Bu gen, hastamızda 8 bazlık bir mutasyona uğradığı için bu proteinin sentezlenmediğini saptadık. Bu kişinin hücrelerinin üzerinde reseptör olmadığı için hastamızda kemik, kırıldak ve uzuvlarda kısalmalara neden olduğunu gördük.”

Dünya İçin Tehlike Çanları Çalıyor: Grönland'da Sıcaklık, Son 1000 Yıldaki En Yüksek Seviyede

Yeni yapılan bir araştırmaya göre, Grönland'ın bazı bölgelerinde hava sıcaklıkları son 1000 yıldaki en yüksek seviyeye çıktı.

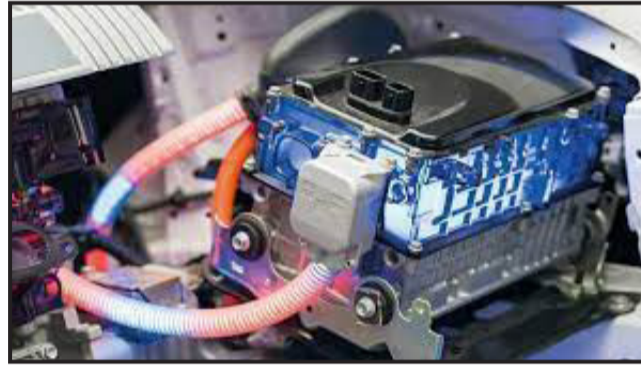
Grönland ile ilgili yapılan yeni bir araştırma, iklim krizinin ne kadar derinleştiğini ortaya koydu. Yeni araştırma, Grönland'ın bazı bölgelerinde hava sıcaklığının son 1000 yıldaki en yüksek seviyeye ulaştığını ortaya koydu.

Nature Dergisinde yayımlanan makalede, Grönland'ın kuzey kesiminde sıcaklıkların 20. yüzyıla

göre 1,5 santigrat derece (2,7 Fahrenheit) arttığı, termometrelerin son 1000 yıldaki en yüksek ısıyı ölçtüğü belirtildi.

Elektrik Depolama Sorununu Çözecek Dev Proje

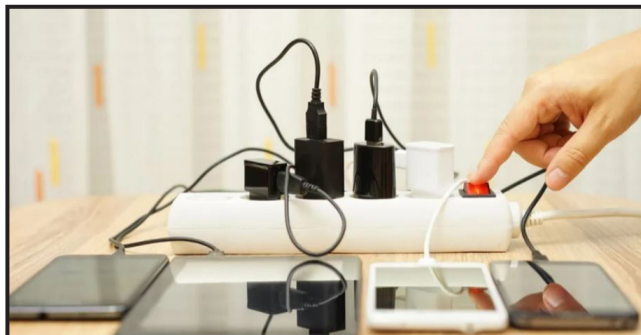
Demir paslanırken elektrik üretirken, siz elektrik verip paslanma sürecini tersine çevirdiğinizde şarj edebileceğiniz batarya üretime geçiyor. Fosil yakıt türevlerinden kurtulmamız için hafta boyunca güneşin açmadığı ya da rüzgarın esmediği dönemlerde enerjiyi sağlamak gerekli veya uzun süreli elektrik depolama teknolojilerine ihtiyacımız var.

Doğal olarak günlerce tükenmeden elektrik verebilen ama verimli ve dayanıklı ucuz batarya yapmak zor. Yine de en azından bildiğimiz teknolojileri kullanmak zorunda değiliz zira bu bataryayı ağır ve büyük yapabiliriz ama nasıl?

Prizde Şarj Aleti Bırakmak Elektrik Tüketir Mi? İşte Prizde Bırakılan Şarj Aletinin Aylık Maliyeti

Günlük hayatımızda elektronik cihazlar çok sık kullanılmakta. Ancak bunun beraberinde elektronik cihazlar için elektrik tüketimi de artıyor. Özellikle cep telefonlarının

şarj aletleri genellikle prizde uzun süre boyunca tutuluyor. Peki, prizde şarj aleti bırakmak elektrik tüketir mi?

Elektrikli teknolojik cihazlar, hayatımızın her alanında yer alıyor. Öyle ki evlerde kullanılan beyaz eşya-dan ısıtıcılara, televizyondan otomobillere ve hatta koldaki saate kadar neredeyse her şey elektrikli. Prizde şarj aleti bırakmak elektrik tüketir. Fakat bu durum tüm cihazlar için geçerli değil. Ayrıca tüketim miktarları da çok düşük.

Sakin Bunu Yapmayın: Telefonunuz Hurdaya Çıkabilir!

Uzmanlar uyarıyor. Anlık ve geçici çözüm olarak telefonu şarj etmeye çalışmak kritik hataları beraberinde getirebilir. Telefonun ömrünü uzatabilmek için pilin yıpranmasını engelleyecek önlemler alınması gerekir. İşte detaylar...

Uzun yıllar kullanabilmek için alınmış cep telefonları kısa süre sonra pil hatası nedeniyle kullanılmaz hale gelebiliyor. En büyük sebep şarj cihazının yanlış kullanımından kaynaklanıyor. Cihazın pil ömrü kıaldığında telefonu şarj edebilmek yeniden kullanabilmek zorlaşıyor. Bazı durumlarda şarj aleti kullanılırken kıvrılmalardan ya da dikkat edilmeden müdahalede bulunmadan kaynaklı hasar yaşanabiliyor. Telefonun orjinal şarjı bozulduğunda herhangi bir yerde satılan geçici olarak çözüm sunacak bir şarj kablosu satın almak hayatı kabusu çevirebilir.

İsviçre Raylar Arasına Güneş Paneli Döşeyerek Elektrik Üretecek

Hali hazırda güneş altında kavru-lan tren yollarının en güzel kullanım alanı güneş panelleri olacak gibi görünüyor. İsviçre, uygulamaya başladığı yeni yöntemle hatırı sayılır bir potansiyel hedefliyor.

Güneş panellerinin elektrik enerjisini üretmenin en kolay ve ucuz yolu olduğu artık kesin fakat güneş tarlası için arazi bulmak ve elektrik hattı sağlamak da bir o kadar zor.

İsviçreli yeni girişim şirketi Sun-Ways ülkenin ulusal tren yolları işleticisi ile raylar üzerinden elektrik üretmek üzere anlaşma sağladı. Daha önceden fabrikada montajlanan ve kablolan paneller katlanarak özel bir tren içine konuluyor sonra tren raylar üzerinden geçerken raylar arasına fotovoltaiik paneller döşeniyor.

Türkiye'de ÇİP Üretimi Ne Durumda? 'Treni Kaçırığımızı Düşünmüyorum'

Eren Sakarya

Çipler günlük hayatta ev aletlerinden savunma sanayine, otomotiv sektöründen mobil cihazlara kadar her alanda kullanılıyor. Dünyada çip üretiminde lider ülke ise Tayvan. Peki Türkiye kendi çiplerini ne kadar üretebiliyor?

Yarı iletken maddeler ile tasarlanan çipler hayatımızın her yerine girmiş vaziyette. Ev aletlerinden tablet ve bilgisayarlara, cep telefonundan otomobillere kadar her alanda silikondan yapılan çipler kullanılmakta. Çiplerin boyutları her geçen gün küçülürken, her yeni piyasaya sürülen teknolojik ürün ile üretimi daha da artıyor. Üstelik Covid-19 pandemisi sırasında yaşanan çip tedarik krizi ile bu ürünü üretebilir teknolojilere ve alt yapıya sahip olmak giderek önem kazanmakta.

Türkiye Tam 3 Metre Hareket Etti: Bunun Adı 'Kozmik Felaket'!

Uzmanlar 10 ili yerle bir eden depremlerin ivmesinin, yerçekimi ivmesinin 2 katı büyüklüğünde olduğunu söyledi. Bu yıkıcı etkinin 'anormal büyük' olduğuna dikkat çeken uzmanlar, "Pazarcık'ta böyle bir deprem 1500'de oldu. O zaman 'kozmetik afet' denmişti. Bu depremler de tam anlamıyla öyle. 500 yıldır stres biriken fay parçaları kırıldı" yorumunu yaptı...

ODTÜ'lü Öğrenciler, Depremzedeler Ve Bağışçılar İçin Arayüz Geliştirdi

ODTÜ'lü öğrenciler, Kahramanmaraş merkezli depremlerle ilgili, hem depremzedelerin hem de yardımda bulunacak vatandaşların yararlanabileceği internet tabanlı arayüz geliştirdi.

Sismik İzolatör Nedir, Yararları Neler?

Deprem ülkesi olan ve birçok şehri fay hattı üzerinde bulunan Türkiye'de hemen hemen her gün yer sarsıntıları meydana geliyor. Deprem anında en büyük tehlikelerin başında dayanıklılığı düşük seviyede olan binalar olarak gösterilir ancak sismik izolasyon yapının depreme dayanma kapasitesini artırılabilir.

Dün Akşamdan Beri Kırıkhana/Hatay Üzerinde İHA Yerleştirilmiş Baz İstasyonu Çalışıyor (Fusun S.Nebil)

1 ay kadar önce Türkiye Bilişim Vakfı'nın (TBV) davetiyle "Yapay Zeka" toplantısına gitmiştik. Oradaki sunumlardan birisinde İstanbul Teknik Üniversitesi Yapay Zeka ve Veri Mühendisliği bölümünün de işbirliği ile Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yangında zarar gören haberleşmeyi temin için insansız hava aracı (İHA) üzerine baz istasyonu yerleştirilme projesi anlatıldı.

Google'dan Müthiş Adım. Akıllı Saat Artık Hayat Kurtaracak

Google, akıllı saati Pixel Watch'a düşme algılama özelliğini getirdi. Saat sahibi 30 saniye hareketsiz kalırsa alarm çalacak. Donanımhaber'de yer alan bilgilere göre, Google, akıllı saat Pixel Watch'un kullanışlı özellikler listesini yeni bir özellik ekledi.

Arama devi akıllı saate Apple Watch ve Samsung Galaxy Watch'lar da gördüğümüz gibi bir "düşme algılama" özelliği ekledi. Şirket cihazın lansmanında bu fonksiyonu kullanıma sunma sözü vermişti.

Güneş Uyanmaya Başladı! Peki Dünyayı Şimdi Ne Bekliyor?

'Şimdiye kadar şanslıydık. Gördüğümüz en kötü güneş fırtınası 1859'da oldu' Bilim insanları, görece sakin 10 yıllık bir dönemin ardından artık Güneş'in uyanmaya başladığını ve bunun Dünya'da sorunlara yol açabileceğini söylüyor. Aktif olduğu dönemlerde yıldızımızda meydana gelen güneş fırtınaları, elektrik şebekesinden GPS sinyallerine kadar her şeyi etkileyen elektromanyetik enerji patlamaları yaratıyor. Güneş maksimumları olarak adlandırılan bu dönemler kabaca her 11 yılda bir gerçekleşiyor.

Tarihi Çığır Açacak Keşif!

Bilim insanları yaptıkları son çalışmada tüm dünyayı değiştirebilecek yeni bir madde keşfettilerini açıkladı. Bu maddenin keşfi, enerjiyi sorunsuzca iletebilen güç şebekelerine öncülük edebilir ve şu anda direnç yüzünden kaybedilen ok önemli enerjiye tasarruf sağlıyor! Maddenin ismi üretim sürecinde bulundu. Bilim insanları, madde üretilirken şaşırtıcı şekilde "çok parlak kırmızı" haline geldiğini saptadı.

Bilim insanları, enerji ve elektronikte tam bir devrim yaratabilecek yeni bir süper iletken malzeme keşfettiler. Malzemenin iletkenliğinin pratik koşullarda başarılı olması keşfi daha da yükseltiyor.

Tarihi bir başarıya imza atan Rochester Üniversitesi araştırmacıları, pratik uygulamalar için yeterince düşük sıcaklık ve basınçta süper iletken bir malzeme oluşturdular. Makine mühendisliği ve fizik yardımcı doçenti Ranga Dias liderliğindeki ekibe göre bu malzeme, süperiletkenlik ve teknoloji açısından bir devrimin kapısını açabilir.

Başkan Tek Tek Açıkladı! İşte Yıkılmayan TOKİ Binalarının Püf Noktası

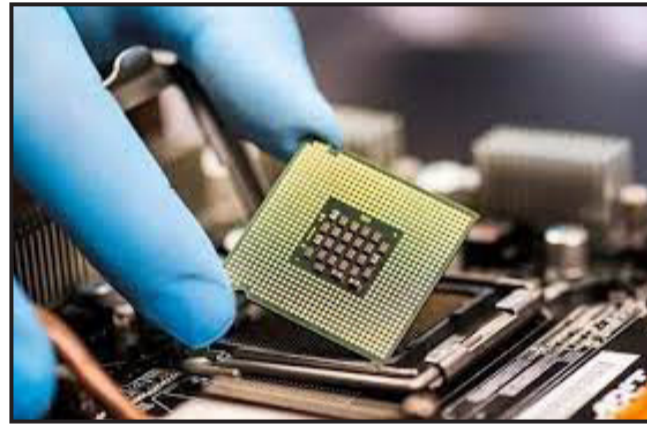
TOKİ Başkanı Ömer Bulut, depremlerde yıkılmayan TOKİ binalarıyla ilgili yaptığı açıklamada, yatay mimarinin, temel sisteminin ve taşıyıcı elamanların önemine vurgu yaptı ve "Tünel kalıp sistemi, taşıyıcı elemanlarının fazlalığı sebe-

biyle yapıyı depreme karşı daha dayanıklı hale getiriyor" dedi.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Toplu Konut İdaresi (TOKİ) Başkanı Ömer Bulut, Kahramanmaraş merkezli depremlerde yıkılmayan TOKİ binalarıyla ilgili açıklamada bulundu.

Çip Krizi Yatırımları Hızlandırdı: 84 Yeni Tesis Yolda

Çip krizinin bir çok üretim hattında aksamaya yol açmasının ardından gelişmiş ülkeler çip yatırımlarını hızlandırdı. 2021-2023 döneminde 84 yeni çip tesisinin inşasına başlandığı ve başlanacağı belirtiliyor. Sadece bu yıl yeni 28 çip tesisinin inşasına başlanıyor.

Akıllı telefon, bilgisayar, televizyon, araba, beyaz eşya ve küçük ev aletleri gibi bütün modern cihazlarda yer alan çipler günümüz teknolojik ürünlerinin en önemli bileşenleri arasında yer alırken, gelişmiş ülkelerde çip üretimini artırmak için yeni yatırımlar hızlandı. Ekonomim.com'un haberine göre, sadece bu yıl 28 yeni çip tesisinin inşasına başlanması bekleniyor.

ChatGPT, GPT-5'in Gelmesiyle Birlikte "İnsan Olmaya" Daha Da Yaklaşacak

ChatGPT, bir sonraki güncellemesi GPT-5 yayınlandığında, "insan olma" yolunda dev bir adımı da atmış olacak.

Birkaç hafta önce ChatGPT, GPT-4 ile beraber büyük bir güncelleme aldı ve yapay zeka sohbet botu

etkileyici ek yetenekler kazandı. OpenAI, şimdiden ChatGPT için bir sonraki büyük yazılım güncellemesi üzerinde çalışıyor ve GPT-5'in bu kış sunulacağı bildiriliyor. Eğer GPT-5'in yetenekleri hakkında söylenenler doğruysa Open AI, ChatGPT için çok önemli bir dönüm noktasına ulaşmak üzere olabilir. Üretken yapay zeka, GPT-5 yükseltmesinden sonra yapay genel zekaya (AGI) ulaştığında bir insandan ayırt edilemez hale gelebilir.

Kritik Batarya Ekipmanı Yerleştirildi

Türk teknoloji şirketi, son dönemde artan ihtiyaçlar ve yurt içinden gelen talep üzerine yerli batarya ısıtıcısı geliştirdi. Elektrikli araçların yaygınlaşmasıyla bataryaların yüksek performans ve verimlilikle çalışmasına yönelik çabalara yenileri ekleniyor.

GÖKBAY Helikopteri Milli Motor Ts1400 İle Havalandı

T625 GÖKBAY Genel Maksat Helikopteri, milli imkanlarla geliştirilen TS1400 Turboşaft Motoru ile ilk uçuşunu gerçekleştirdi. Böylelikle Türkiye'de ilk kez özgün olarak geliştirilen helikopter, yine özgün olarak geliştirilen motor ile uçuş gerçekleştirmiş oldu.

Türkiye'nin Gururu İMECE Uzayda! Yunanistan'da Gündem Oldu: Türkiye İlk Kez Bu İmkâna Sahip Oldu'

Türkiye'nin yerli projelerin hız kesmeden devam ediyor. Ülkemizin ilk yerli ve milli yüksek çözünürlüklü yer gözlem uydusu İMECE, 4'üncü deneme sonucu uzaya fırlatıldı. İMECE, Yunanistan basınında gündem oldu. İşte detaylar...

Türkiye yerli ve milli projelerine bir yenisini daha ekledi. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kuru-

mu (TÜBİTAK) UZAY tarafından tasarlanıp, geliştirilen Türkiye'nin ilk yerli ve milli yüksek çözünürlüklü görüntüleme uydusu İMECE'nin uzaya fırlatılması hava şartlarından ötürü 3 defa ertelenmişti.

55 Yıllık Düş 65 Nanometre İle Gerçek Oluyor

Tübitak Bilgem bünyesinde çip üretimi için Katar Hamad Bin Halife Üniversitesi ile iş birliği yapıldı. 12 ay içinde 65 nanometre üretim teknolojisi ile çip üretimine başlanacak. Daha hafta başında Avrupa Birliği'nin de çip savaşına dahil olduğunu yazmıştım.

Dünya çapında 600 milyar dolarlık bir pazar haline gelen yarıiletken üretiminde herkes var olmak istiyor. ABD'nin 76 milyar dolarlık

teşvik paketine karşılık Avrupa Birliği 47 milyar dolarlık bir teşvik ve destek paketi açıkladı.

TSMC, İlk Avrupa Tesisi İçin 11 Milyar Dolar Harcayacak

Tayvanlı yarı iletken devi TSMC, Avrupa kurulacak ilk üretim tesisi için çalışmalarına başladı. Yonga üreticisi, 28nm düğümünü temel alacak tesis için Bosch ile ortak olabilir.

Dünyanın önde gelen çip üreticilerinden TSMC, üretim hacmini genişletmek için çalışmalarını sürdürüyor. Digitimes'ta yer alan yeni raporlara göre ABD pazarının ardından gözünü Avrupa'ya çeviren yarı iletken devi, 11 milyar dolarlık yeni bir üretim tesisi için Almanya ile görüşmelere başladı.

YAPAY ZEKÂ SİSTEMİNİN ERKEN UYARISIYLA HAYATINI KURTARDIĞI HASTA TIP TARİHİNE GEÇTİ

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Ana Bilim Dalı ve Gazi Üniversitesi Yapay Zekâ ve Büyük Veri Analitiği Güvenliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (Gazi AI Center) işbirliği ile geliştirilen Türk Beyin Projesi Yapay Zekâ uygulaması, veri analizleri sonrası yaptığı erken uyarı ile dünya tıp tarihine geçti.

Proje yürütücülüğünü EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda Gazi AI Center müdürü olan Prof. Dr. Şeref Sağıroğlu'nun yaptığı Türk Beyin Projesi kapsamında geliştirilen yapay zekâ uygulaması, sisteme yüklenen binlerce MR verisinin karşılaştırmasını ve in-

celemesini yaparak mevcut hastaların sağlık durumları ile ilgili tespitler gerçekleştirebiliyor. Yakın zamanda bir hastanın beynindeki tümör gelişimini tespit edip, erken uyarı sistemi ile doktorlara bildiren uygulama hastanın hayatını kurtararak tarihe geçti. Konu ile ilgili Anadolu Ajansı'na açıklama yapan Gazi Üniversitesi Beyin ve Sinir Cer-

rahis Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Emrah Çeltikçi, "Yapay zekanın hastamızın beyninin ciddi bir kısmında beyin ödemi ve tümör tespiti yaptığına dair mesajı cep telefonumuzda gördük. Doktorlarımız hemen harekete geçti." dedi.

